

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiriso pet-ovne pet-ovne 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dva važna dogodka za vlado Taaffejevo.

Z Dunaja 17. okt. [Izv. dop.]

Te dni sta se dogodila dva dogodka, ki sta zelo važna za vzdržanje in okrepjenje zdajnje vlade Taaffejeve, ki ima — jaz temu še zmirom verjamem — dobro voljo svoj program izvesti, in ga tudi bode, kadar premaga one silne težave, katere so se jej vsled 18letnega ustavovernega gospodovanja v birokratizmu, militarizmu in posebno še v finančnem svetu nagomilile.

Ustanovila se je na Dunaji nova velika denarna banka vladi prijazna. „Société de l'union générale“ je dobila koncesijo ustanoviti veliko banko pod imenom „c. kr. priv. banko avstrijskih dežel“ (k. k. priv. Länderbank) s kapitalom sto milijonov frankov v zlatu. Koncesija ima posebne priboljške in je v finančnih krogih veliko senzacijo vzbudila. Naši borzijanci plaho glave skupaj stikajo velika „baisse“ je zavladovala v ustavoverno-judovskih kredit- in anglo-akcijah. Ta novi finančni zavod ima namreč svoj kapital iz konservativnih francoskih krogov, kateri so se ravno zadnji čas tako simpatično jeli izraževati za Taaffejevo vlado. Ta nova banka „za avstrijske dežele“ (uže ime kaže politične simpatije) bode velik konkurent dunajskim nemško ustavovornim, dozdaj financijalno jedino gospodujočim, zatorej politično tako mogočnim bankam. Vlada po ustanovitvi te nove banke ne bode več odvisna od Rothschildovega kreditnega zavoda in pojudene dunajske borze. In kadar bode imela vlada tako menj vezane roke, potem bode imela tudi več energije rešiti avstrijsko narodnostno vprašanje. (Bog daj! Ur.)

Druga važna stvar je, da bodo konservativni

Nemci tudi svoj shod v Lincu sklicali kot proti-demonstracijo zoper liberalni dunajski občni „parteitag“. Ker liberalni Nemci vedno govoré v imenu vseh Nemcev, v imenu nemškega naroda v Avstriji, in vpijejo, da je nemštvo v nevarnosti pred Slovani, prav je in zadnji čas je, da se tudi konservativni Nemci proti temu kričanju oglašijo in takó zlasti vnanjemu neavstrijskemu svetu pokažejo, kakova laž, kakov humbug je, če se liberalci drznejo v imenu vsega avstrijskega nemštva glas povzdigovati. Zatorej je pa ta čin konservativnih Nemcev naše liberalno-nemške kroge jako nemilo dregnil. Veliko rajši bi bili videli, da bi se bil sešel sploh avstrijsko-federalističen shod, nego li, da se le konservativni Nemci snidejo protestirat v imenu nemške narodnosti zoper ščuvajsko politiko Herbsta in njegovih judov.

Sedanost in bodočnost našega kmetijstva.

III.

Velik pozor vzbujajo v zadnjem času kmetijske razmere na Irskem. Onda je namreč koncentrirano vse posestvo v rokah plemenitajev, kmetje so le hlapi, najemniki.

Slabe letine in brezsrčno izterjevanje najemščine in preganjanje raz posestva je privedlo zadnji čas kolone k obupu in v razbojništvo, kajti krvno se maščujejo nad svojimi tlačitelji.

Modri Gladstone je izdal zaradi tega postav, da se najemniku pred pol drugim letom ne more odpovedati najeto posestvo, če tudi nij krajcarja najemščine plačal. Mnogo je pomagano s tem kolonu, posebno če ga zadene slaba letina, ko ne pridela ničesar, kako naj dobi novce in kako naj preživi povrh svojo družino.

V resnici premodra je ta postava in kako bi zavidal slovenski kmet več potov irskega najemnika.

Pri nas se mora davek plačati ali imaš uli némaš, če ne na boben, in za malo krajcarjev izgubi kmet domovje, vse plačilo za trud toliko let je beraška palica.

Tako se uničuje pri nas kmetijstvo in množi kmetijski proletarijat.

Zadnji čas je torej, da naša vlada uvede tudi postav, ki varuje unesrečenega kmeta popolnega pogina.

Po našem mnenju bi se razglasil v slabih letinah vsaj dveletni muratorij, da bi kmet potem lahko v boljši letini poplačal zaostale dolgove, ko mu zdaj uže v prvem klenka mrtvaški zvon. Takova postava bi koristila tudi mnogo več kot marsikatera posojilnica, pri kateri išče kmet pomoči, kajti onda rastejo obresti dan na dan, in na slabo posestvo se ne izposojuje rado, a ravno mali kmetovalci so urne pomoči potrebni, ker imajo malo kredita.

Če napravimo resume o vsem povedanem je jasno, da potrebuje naše kmetijstvo popolno reorganizacijo in da po našlihih minulosti néma in ne more imeti bodočnosti.

Slovenskim deželam se je rek'o do zdaj, da so samo poljedelne, bodoče naj se imenujejo živinorejo poljedelne združene z domačo industrijo in kupčijo.

In spominjamo se pri tem, kar pravi Dumas: „Die Verzögerung ist immer nachtheilig und bei allen Dingen, die man unternimmt, gibt es einen völlig günstigen Umstand, so dass derjenige, welcher stets noch eine bessere Gelegenheit abwartet, zuletzt gar keine findet“.

Vam slovenski učitelji in možje, ki ste v ozkej dotiki z narodom, so govorjene te be-

Listek.

Priprava na Carigrad.

(Prosto po Čajkovskem.)

(Dalje.)

IV.

Zmešnjava v Seraju. Zbira se divan. — Kizlar aga zaklepa žene in odaliske sultana v nosilnice, zaklade nalagajo na vozove, vrata Top-Kapuzi,*) kjer je poginil zadnji Paleolog, skozi katere so Turčini prvič prodrli v mesto Konstantina, so se zdaj odprla za prevožno Muzulmanov na drugo stran Bospora. — Šah ne sanja več o plenu, ampak o Carigradu; ukazal je z bombami razbiti vrata in Kozaštvu pripraviti se za naskok. Vrata stokajo, bombe bijejo in rušijo zid, mladiči se zbirajo v sotnje, vežejo lestve, v butare zvijajo mlade, žlahtne

*) Top-Kapuzi, zahodnja vrata Carigrada.

trte iz haremskih vrtov. — Zdaj zaplapola bela zastava na vratih, ogenj pojenja, stežaji zahršče, in malo število Turčinov hiti skozi vrata h Galati.

Ataman je sedel na razvalinah nekega poslopja, okoli njega vojne starešine. — Kiaja beg, ta, kateri je osobno vodil čete Serdenješčev obstoji mogočnega čela in ponosnega oka pred atamanom. Šah si popravi čapko in povpraša: Česa iščeš Muzulman!

Starešinstvo si zaviše brke. Pa ne oplaši Muzulmana rezni glas atamana in grmeči govor starešin.

— Kozak, moj gospod, potomec Mohameda, vladar zemlje in morja, sultan Evrope, Azije in Afrike — je srdom zvedel o tvoji predrznosti in veli, da se natihome spraviš iz njegovih mej; da pa zna ceniti svojega sovraga, ker je sam junak — dovoli ti po-brati kar imaš in more ti zbog svoje da-

režljive milosti še kaj dodati. — Govori kaj hočeš?

Uže je segal Šah po sablji — ker vrelo mu je še po glavi od bitve, še roti in preklinja — grozi se kot samovlastni gospodar, končno pak se obrne do Konaševiča: govori ti!

Na povelje atamana se dvigne Peter Konaševič Sahajdačni.

— Tatarji so podložniki tvojega velikega vladarja, kakor smo mi podložniki kralju in državi poljske. — Ko bi ti videl popaljena sela, pomandrano naše polje, — kako goni našince tatarska druhal v robstvo — to bi se ti trgalo srce, pa to so kristijanji, ti pa si Muzulman. — Zastonj so pošiljali kralj in država poslance do visoke porte in terjali pravice, nikakoršnega zadržka, nikakove prepovedi od vaše strani — morali smo se odpraviti v boj, da vam damo bot za bot. — Kralj in država

sede, vi imate zaupanje pri našem kmetu, v vaših rokah je njegova mila ali nemila osoda.

Končno ponavljamo še enkrat program slovenski in sicer ne iz političnega stališča, temuč iz čisto realnega. Dajte nam narodnih šol, narodne omike, učite našega kmeta v njegovem jeziku, kaj mu koristi, kaj škoduje.

Narodne industrijalne, kmetijske, kupčijske učilnice so prva pot v boljšo bodočnost našega kmetijstva in brez njih je vse pisarenje in opominjevanje glas vpijočega v puščavi, kajti naš kmet je po nekdanjih in še sedanjih učilnicah le popačen, ker za svoje življenje koristnega se je malo učil, nemškutarenje pa pri matiki in oralu daje malo koristi. Z veseljem pozdravljamo torej vest, da nam namestila vlada podariti narodno industrijalno šolo.

O da bi se zgodilo to kmalu in bi srečen začetek pomnožil kmalu mnogo narodnih zavodov in pripeljal naš premili slovenski narod k pravej svobodi in materialnemu stanju!

L—s.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. oktobra.

Od cesarjevega pohoda v Šlezijo nadejajo se šlezski Čehi in Poljaki za to kronovino dobrega uspeha glede narodnostne ravnopravnosti. Nad polovico prebivalstva v Šleziji je Slovanov, a ti so popolnem podložni Nemcem, njih jezik nima v javnosti nič pravic, vse je le nemško, vse se nemči.

Eksekutivni komitet desne ali avtonomistične stranke se je, kakor „Politik“ poroča, soboto zbral na Dunaji ter imel predpovedovanje. Liberalni listi nemški so doslej radi pripovedovali, da se v onem odboru Poljaki bolj odstranjujejo. Vse to nij res. Solidarnost mej celo desno stranko je gotova. Dalje se je pri tem predpovedovanju eksekutivnega odbora sklenilo, da desna stranka odslej nehtče več ministerstvu tako služiti, da bi se je ministerstvo spominjalo samo onda, kadar jo potrebuje in da bode zdanjo vlado samo toliko podpirala, kolikor bode res izvrševala program, ki ga je izjavila v vlašnem prestolnem govoru. Udje eksekutivnega odbora so to soglasno sklenili in objavili to v nedeljo ministru Taaffeju. Nedeljo je imel namreč eksekutivni komitet redno sejo, h kateri sta prišla tudi ministra Taaffe in Dunajevski. Seja je trajala šest ur in pol ter se je sklenilo, da se desna stranka državnega zbora trajno ne zaveže, nego da bode zdanjo vlado podpirala samo od slučaja do slučaja.

O avstrijske politiki v obče piše dunajski dopisnik ruskega organa „Nord“-a: Vedenje avstrijske vlade je tako nepričakovano, da bi moglo premotiti tudi najbistroumnejšega opazovalca. Kakšen pomen naj bi n. pr. imela

politika raztegovanja avstrijske oblasti na vstoku, ako ta politika ne hasne niti Nemcem? Magjari ne morejo absorbirati malih narodov na Balkanu; Čehi in Slovaki, Hrvatje in Slovenci pa si ne žele drugzega, nego da bi imeli mir, ako so ravnopravni z drugimi narodnostmi. Nemci pa vendar ne bodo silili proti Solunu, ker s tem bi se slovanski živelj v Avstriji njim na kvar pomnožil in te nevarnosti kljub svojej sovražnosti do Rusije ne bodo pozabili.

V hrvatskem saboru je 16. t. m. odgovorjal Živković v imenu vlade na interpelacijo dr. Vrbanića, zakaj se v hrvatskem domobranstvu opravljajo posli v magjarskem jeziku, in zakaj v hrvatskem domobranstvu ne more nobeden postati štabski oficir kdor ne zna magjarski. Vlada se tako zvija v odgovoru Živkovičevem, da je dr. Vrbanić izrekel, da tega odgovora ne jemlje na znanje. Sabor je potem z 19 glasovi proti 17 (vladnim) Vrbaniću pritrnil. Torej ima hrvatska vlada zaznamovati prilično znaten parlamentaren poraz.

Vnanje države.

Črnagora zahteva od porte poročta, da bodo Albanci ostali mirni, kadar zasede ona Ulcinj. Glede zasedenja Ulcinja se bodo mej črnogorskimi polnomočniki in turškimi vršila v Rieki dogovarjanja. Baje da se pripravlja zopet demonstracija z evropsko floto pred Ulcinjem, ker se Turčija zopet nekaj upira.

Knez Karel rumunski je v nedeljo naznanil oficijalno, da bode obiskal bolgarskega kneza. Dan tega pohoda nij še določen, baje pa da se bode to jutri zgodilo ali pa četrtek.

Anglešk list poroča iz Aten 17. t. m.: Grška vlada hoče z okrožnico evropskim vlastim naznaniti, da bode zasedla sama ono ozemlje, ki je bilo priznano Grškej, če se grško vprašanje ne reši v kratkem. Kolikokrat so Grki v štirih letih uže z vojsko žugali?

Na slavnostnem banketu v Kölnu je nemški kronprinc imel kratek govor, v katerem je izraz „nemški“ rabil ne menj kot sedemkrat. „Kölnski dom“ je znamenje nemške marljivosti, on naj nas dviza, da se držimo nemškega mišljenja, nemške bogaboječnosti, nemške resnosti in nemške zvestosti, nemške vstrajnosti, kölnski dom je nemško delo.“ — To je tudi nemški šovinizem.

Dopisi.

Od sv. Lorenca v Slovenskih goricah 18. okt. [Izv. dop.] Naš občinski zastop je sklenil včeraj jednoglasno slovensko uradovanje z vsemi uradi. Mi spoštujemo tuje jezike, tudi nemščino, ali svoj jezik slovenski, jezik svojih prednikov spoštujemo pred vsemi; zato hočemo, da se, kar je našega domačega uradovanja, vse piše le po slovenski. Tudi pri nas je prodrlo mnenje, da če mi sami ne bomo svojega jezika spo-

štovali, kdo ga bode? Jezikova ravnopravnost bo po Slovenskem še le prav uresničena, kadar jo bomo sami uresničili.

Iz slovenskega štajerja 16. okt.

[Izv. dop.] Novico, katero je dunajska „N. Fr. Pr.“ iz Celja prinesla, da več iz Kranjske importiranih učiteljev občuje z uradi slovenski in da so celo o sprejemu mesečne plače sestavili slovenske pobotnice, je v tem neresnična, da bi bili le iz Kranjske rojeni učitelji tako narodno zavedni (žalibog je to večidel baš narobe!) nego smo to štajerski rojaki in rojakinje sami storili. K tacemu početju pri nas štajerskih učiteljih tudi nij še le Kranjcev treba, nego smo sami dosti domoljubni in miroljubni. Sploh pa se bode zoper tako protipravično ravnanje od strani sl. c. kr. davkarij vložil priziv, magari do državnega sodišča. Mi hočemo izbojevati svoje pravice kot svobodni državljani! Zakaj so državne osnovne postave!

Z Notranjskega 15. okt. [Izv. dop.]

Ako bodemo našo sveto slovansko in slovensko stvar tako zagovarjali in pospeševali, kakor je to storil zač. obč. pisar od Fare pri Idriji v 235. šte. „Slovenskega Naroda“, ne bodemo prišli nikdar do pravic, za katere se potezamo, temuč žalostna nam majka! — Nobenemu se nij treba izgovarjati, da nij Nemec ali nemškutar: drevo se po sadu, tič pa po petji pozna! Sram mora obiti vsakega res poštenjaka Slovenca čitajočega take piškave in ničvredne izgovore, s katerimi se hoče na vsak način prostor dajati nemškemu jeziku po občinskih pisarnicah. Mi se moramo takemu početju energično ustavljati, in ga na celej liniji odločno zavračati. In kdor trdi, da se mora zaradi iz nemškega došlih dopisov po najbolj domačih uradih t. j. županskih pisarnicah po nemški pisati, ta nij naš, ta nij pošten Slovenec; on je nemškutar, prav tak nemškutar, kakeršni so tisti stari nemškutarji, ki so trdili, da je Slovincem nemški jezik res potreben. A ako bi res bilo, kar omenjeni „tajnik“ trdi, trebalo bi celo kitajski znati, kar pa nikakor potrebno nij, kajti resnica je, da Slovenec je tudi človek, tedaj ima pravico kakor vsak drug v svojem jeziku odgovarjati, ne pa se zaradi drugih drugzega tujega jezika sam učiti, ter tako biti po sili podlaga tujčevej peti. —

Znano mi je županstvo, katero je nekemu na Bavarskem (torej menda mej trdimi Nemci) bivajočemu poslalo ženitovanjsko oglasnico na slovenske strani izpolnjeno — in čujte — veljala mu je, kakor da bi bila na nemškeje

so dajali davek in darove Tatarom — tudi mi ga terjamo — ako ga ne daste, imate boj — poginemo ali drago prodamo naše življenje. Daste, to pojdemo od tod kakor smo prišli. Mi terjamo: zlata čistega dva koša, srebra pet, — pet tisoč damascenk, ravno toliko janičark, osem tisoč jataganov, damasta in škrlatastega tafeta štiri voze dobro naložene, osem voz perzijskih šarenic, dva kašmirskih šalov, pet tisoč bagdaških pasov, ravno toliko ashakarskih kožuhov; tri sto arabskih zrebcev — te za Kozaštvo — za atamana belca iz sultanske staje in devico Gruzijanko, kristijano, eno zlato čašo z biseri kovano. — Razen tega trideset tovornih ladij za prevažanje. Do paše Očakova in perekopskega kana povelje, da nas spoštljivo sprejmó, kakor pomirjence visoke porte. Ataman hoče odgovor pred solničnim zahodom. — Končal je. Šah se gane.

— A da porajamo, gospod Bisurman! za

nas nocoj vse Armenke, Grkinje, Pere in Galate — jutro si jih vzamete ali oddaste Armencem in Grkom, kakor vas bo volja.

Kiaja se ponosno nasmehne: Predložim tvojo željo svojemu gospodu, milost njegova je velika. O napovedanem času ti bo odgovor ali krogla. — In vrne se v Seraj. — Ataman se nasmehne, Kozaci se hlastno poživljajo in krepčajo na nočno rajanje ali krvavi boj.

Še je bilo solnce za dobro stopinjo nad morjem, ko se povrne Kiaja beg, razjahavši konja, položi roko na ledje.

— Ataman Kozaški, moj gospod te ljubi! imel boš kar poželiš. Zdaj pa pristopimo, da sklopimo zvezo, tu je hattī-šerif*) sultana, in pokaže pergament.

Po tatarskem običaji postavijo skledo z vodo na zemljo, ataman in beg potegneta meča iz nožnic in koncema potakneta v vodo. Kiaja

*) Hattī-šerif — sultanov ukaz.

beg začne: Po volji svojega gospoda, najmočnejšega vladarja sveta položim v roke atamana: — tu začne naštevati terjane reči. — Sultan moj gospod želi prijateljstvo s Kozaci in zaukaže Tatarom udariti na Ukrajino.

Ataman za njim:

V imenu Boga krščanskega, muk Kriščevih in čistosti Matere Device prisegam, da zapustim po prijateljsko ta kraj in ostanem jaz in Kozaci s sultanom in njega podložniki v najlepši slogi — a Bog daj, da bi se ta sprava promenila v večno premirje, da bi Kozaci in Tatarji skupaj hodili na obran kralja in države poljske — na obran sultana in njegovega carstva, proti zlim sosedom — ne po plen, ne samovoljno, ampak za naš blagor in srečo, v slogi in jedinstvi.

Kiaja beg pokima v znak zadovoljnosti.

— Zgodi se tako.

Potegneta meča iz vode, ne obrisavši ju,

strani izpolnena: fant se je vsejedno po postavnih predpisih pošteno poročil. — Ali nij to čudež? — In ravno onemu županstvu dohajali so od vodstva tržaške mestne bolnišnice nemški dopisi, na katere je županstvo vselej le po slovenski odgovorilo — in glejte zopet drug čudež — vodstvo bolnišnice je razumelo slovensko, ker stvar šla je vendar v redu naprej. In zopet: Mestni magistrat v Pulji pošiljal je ravno temu županstvu italijanske dopise, katere je pa županstvo vselej nazaj vrnilo z opombo, da je tukaj uradni jezik slovenski, a ne italijanski. — In glejte zopet tretji čudež — magistrat, čeravno nij odgovoril slovenski, vendar saj nemški, in županstvo je dotično zadevo naposled vendar le v slovenskem jeziku rešilo. In zraven vsega tega bi še lahko pristavil četrti čudež — svet še stoji, nij se podrl zaradi slovenskega uradovanja. Jednako delajmo združenimi močmi v vseh zadevah, ker le tako bomo si odprli pot do popolne narodne svobode, ter dosegli spoštovanje tudi pri tujcih, nigdar pa ne, ako se bomo po mislih imenovanega obč. tajnika tujcem hlinili.

Z Dunaja 17. okt. [Izv. dopis.] Kakor sem že poročal, umrl je tukaj drd. medicine Jan Kapistran Jarc nagle smrti. Obljubil sem takrat natančnejega poročila, a predno vam je došel, ponatisnili ste napačno notico dunajskih časopisov, da so namreč našli Jarca pobitega v veži njegovega stanovanja. Stvar pa je drugačna. Dne 8. t. m. vračal se je Jarc s svojimi prijatelji iz vesele družbe in na tem potu doletela ga je nagla smrt. Na ulici zgrudil se je in tako nesrečno padel na glavo na tlaku, da je drugi dan že izdihnil dušo. Zdravniki so konstatirali, da je ta pad gotovo prouzročila srčna napaka, na katerej je bolehal. Prijatelji so ga nezvestnega dali odpeljati v njegovo stanovanje in od tod je bil prenesen v bolnico, kjer je umrl.

Jan Kapistran Jarc je bil rojen l. 1850 v Medvodah. Začetkom studiral je na graškem vseučilišču in pozneje na Dunaji. Njegovo delovanje na literarnem polju pokazalo se je javno stoprv letos, ko je jel pisati v „Zvon“ pod imenom Kapistran. V njegovej zapuščini našlo se je več spisov, dovršenih in nedovršenih, katere hranim jaz in je hočem o priložnosti objaviti. Zadnje leto je bil tudi drd. Jarc predsednik „Slovenskega literarnega društva“, katerega vodstvo je dobro izvrševal. Izgubili smo zopet v njem mlado delavsko moč, po katerej sme žalovati domovina, ne le prijatelji. Sladko spavaj, dragi Ivan!

ter ju potakneta v nožnice; položita roko na ledje in na srce v znamenje dobre sprave.

Ataman reče: zdaj pa prejmi gospod beg od mene ta bliskajoči meč: Bog daj, da bi tudi tebi tako dobro služil proti Nemcem, kakor je meni vam nasproti. — Odpaše sabljo ter jo odda Muselmanu. Kiaja odgovori: Hvala ti ataman, dar hrabrega junaka mi je vselej drag; sprejmi tedaj tudi ti od mene v zameno tega vranca, pravcatega Neždo,* naj te nosi proti sovragom, a nikdar ne proti prijateljskej deci proroka.

Izročivši mladičem ognjenega žrebca, pravi Kiaja beg dalje: Sultan, moj gospod, bi rad počastil junaškega predrzneža, ki je razklestil vrste Serdenješcev, posekal sveti prapor. — Govori junaški mladič, česa želiš: zlata, jekla, žrebca ali devico? — Konašević pristopi in

*) Tako zovejo Turci neko pleme arabskih konj, ki so majhene postave pa skočni in srčni v boji.

Domače stvari.

— (Tatovi iz Trsta.) Tržaška policija je bila zadnje čase tatovom, ki le tatvino takorekoč kot svoje rokodelstvo imajo, tako močno za petami, da jih je mnogo iz Trsta pregnala. Ti so se razkropili zdaj po Kranjskem, Štajerskem in Hrvatskem. Tržaška policija je baje opozorila druge naše policije, naj bodo na te „prepodene podgane“ pazne. Kjer torej kacega pritepenega brezposelnega Laha vidite, bodite previdni.

— (Uboj.) Poroča se nam iz Šiške dne 18. oktobra: Fantje iz Zgornje Šiške in iz Glinic so včeraj skupaj pili in potlej na jednom vozu po noči odpeljali se iz Zgornje Šiške ven. Tam so se mej soboj tako stekli, da so Gliničanje jednega iz Zgornje Šiške, necega Rojca, ubili. Drug dan so ga ljudje mrtvega našli pri znamenji ob cesti v Dravljah.

— (Imenovanje.) Cesar je imenoval župnika v Tržici, g. Riharda Franka, za korarja kolegijalnega kapiteljna Novomeškega.

— (Iz Celja) se nam piše 18. okt.: Anton Abram, vaš naročnik, odločen neomahljiv narodnjak, bivši c. kr. davkarski nadzornik je umrl. Bodi mu zemljica lahka!

— (Dr. Josip Goricki) je odprl svojo advokaturno pisarno v Gornjej Radgoni.

— (Kandidatizacija koroško deželno predsedništvo) baje da so: grof Chorinsky, zdaj deželne vlade svetovalec v Ljubljani (zna slovenski); grof Enzenberg, deželni predsednik v Vorarlbergu (konservativec), knez Lotar Metternich (nekdanji vladni svetovalec v Ljubljani, tačas ustavoverec) in baron Myrbach, v Gradci, (ustavoverec).

— (Prošnja.) V tukajšnjem listu je sledeče čitati: Pošla je bila že lani šolska knjiga „Prirodopis živalstva“, izdelal Pokorny, poslovenil Erjavec, in ker tretjega novega izdanja doslej Slovenska Matica nikakor nij mogla preskrbeti, smo prosili in pri družnikih Matičarjih nakoledovali jih toliko, da na pr. v Ljubljani jih imajo gimnazijski učenci vsi; ako jih drugod kje še pogrešajo, naj obrnejo se do znanih bližnjih ali daljnjih udov Matičnih in dobili jih bodo za potrebo, dokler prihodnje leto po Matici izide tretjič. — Pošla pa je letos spet druga šolska knjiga. Slovensko Berilo za VIII. gimnazijalni razred. Izdal Dr. Fr. Miklošič. Na Dunaji. Tiskana v c. kr. zalogi šolskih bukev — nij več dobiti. Morebiti imajo kateri nekdanji učenci vendar še to knjigo; lepo so prošeni, naj jo blagovolijo poslati ali kateremu gimnazijskemu učencu ali

odgovori: Musulman, svet je tebi grob proroka, sveto njegovo ime; meni je svet Bog človek Jezus Nazarenski — imam jekla, nečem zlata. — Po ukrajinskih stepah se pasó črede iskrih konj, po ukrajinskih selih je dosti črnobrvastih devic cvetečega lica. Ako mi želi sultan kaj podariti meni in sebi po godu — to naj mi dá razpelo Kriščevo, pred katerim so se nekdanj pokoravali kristijanje v cerkvi sv. Sofije, in katere leži v zakladnicah visoke porte. — Kiaja se poslovi od atamana in mladičev, ter se poda v Seraj. Ataman zavpije: Bratje, neskalljiva je zvestoba Turčina, ne kuha izdaje v srcu kakor Nemec, brez nevarnosti moremo porajati — nocojšna noč je vaša: Gospodje mladiči o jutranjem svitu — vsak na svojem mestu. — Rekel je ataman; Kozaci pa se razprše pe ulicah kričeč: Živel oče ataman, čast slava in veselje tebi Kozastvo! —

(Konec prih.)

pa sedanjemu slovenskemu profesorju v osmem razredu g. Jos. Marnu — na pósito ali zastoj v dar, ali tudi za gotovo, kajti dijak brez knjige — vojak brez orožja. —

— (Strela.) Iz Mavhinja se „Soči“ piše: Dne 8. oktobra t. l. je ob 4. uri popoldne zadela strela vrlega Janeza Klarica, podžupana v Cerovljah. Ravno je prišel po stopnjicah, da stopi v svojo spalnico, ko ga je strela pred duimi vpricho njegove družine skozi streho na glavo udarila, in je začela obleka na njem goriti, ter je takoj mrtev obležal. Črevelj z ene noge mu je raznesla. Drug črevelj pa je prav malo poškodovala.

Razne vesti.

* (Zatoženec ob jednom zagovorniku.) Advokat dr. Wöhrich v Volšperku na Koroškem je tožil odvetnika dr. Schericha in njegovega koncipista dr. Alfreda Prescherna zaradi žaljenja časti. K obravnavi je prišel od zatoženčeve strani samo dr. Sch., ki je ob jednom zagovarjal Prescherna. Namesto pa, da je Sch. zagovarjal sozatoženca, zvrnil je vso krivnjo na dr. Prescherna, ki je bil obsojen potem na 20 gld. globe. Zoper to razsodbo se je pritožil dr. Pr. Pred celovskim sodiščem se je zatem vršila daljnja obravnava ter je bil zagovornik dr. Prescherna graški odvetnik dr. Kosjek. Ta je zahteval, da se razsodba ovrže in da se obravnava pred drugim sodiščem z nova prične, kajti zdaj je sozatoženec bil ob jednom zagovorniku in je čisto dosledno, da je dr. Scherich vso krivnjo zvalil na dr. Prescherna. Sodišče je res ovrгло prvo razsodbo ter se bode obravnava z nova vršila pred okrajno sodnijo v Velikovci.

* (Čuden testament.) Na Dunaji je umrl neki bivši uradnik Moric N., ki je celo svoje premoženje zapustil sinu nekega upokojenega feldmaršala samo zato, ker mu je bilo ime tudi Moric. Svojim sorodnikom nij nič zapustil. Dedičevi odposlanci so šli gledat, koliko je bilo premoženja. Odpro železno kasó, a dobe notri samo koščke papirja. Iskali so zdaj natančnejše in res najdejo v jednom kotu v klopčič zvitih 40.000 gld. Iskali so dalje. Na vrsto pride album za fotografije in tu notri so dobili za slikami lepih žensk še skritih 20.000 gl. Dedič Moric je dobil tedaj 60.000 gl. prav slučajno.

* (Dvojen umor.) V Nitri na Ogerškem so 16. t. m. našli zakonska moža in ženo Kreček na njenem vrtu umorjena in v listju zakopano. Zraven umorjenih so našli tudi nekaj obleke vrtarja, ki je pri umorjenem služil. Sumi se, da je ta zločinec, ker je umorjenima večkrat pretel in je zdaj zginil.

* (Slep ar.) M-seca julija t. l. je z Dunaja pobegnil Oto Mayer, uradnik anglo avstrijske banke. Uzrok se tačas nij vedel. Zdaj pa se je izvedelo, da je iz neke Dunajčanke izvalil 22.000 gld. potem pa zbavši se posledic, je ušel. Sodnija ga zdaj išče.

Št. 5335.

(523—2)

Natečaj za vrtarsko službo.

Razpisuje se služba za vrtarskega pomagača na deželnej vino- in sadjerejskej šoli na Slapu pri Vipavi z letno plačo 250 gld., s prostim stanovanščicem in z vžitkom potrebne zelenjave — proti obojestranski trimesečni odpovedi.

Prošnjiki za to službo naj svoje z dotičnimi spričevali in z rojstnim listom obložene prošnje, v katerih imajo navesti, je-li so samskega stanu ali oženjeni in koliko družine imajo, razen tega pa tudi dokazati, da so slovenščine popolnoma zmožni, v sadje- in zelenjadoreji in v čebelarstvu prav dobro izurjeni (slučajno tudi v cvetličarstvu), da so lepega obnašanja in trdnega zdravja, do

dne 10. novembra 1880

vodstvu deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu — če mogoče osobno — izročé.

Oženjenim bi se ta služba izjemno le onda oddala, ako bi ne bilo sposobnih neozženjenih kompetentov.

Od deželnega odbora krajskega, v Ljubljani, 12. oktobra 1880.

Umrli so v Ljubljani:

15. oktobra: Angela Zupančič, hišnega posestnika hči, 5 1/2 leta, na cesti v mestni log št. 15.
16. oktobra: Melanija Požgaj, pisarjeva hči, 2 m., na pojianskej cesti, za božjastjo. — Lucija Premar, gostija, 68 let, na sv. Jakopa trgu št. 8, za drisko.
17. oktobra: Janez Tomažič, bivši kustos v čitalnici, 71 let, za vnetico trebušne mrene. — Janez Kopač, 5 let, v Križevniških ulicah št. 7. — Jera K. pač, magistratnega uradniškega sluge žena, 59 let, v Cerkvenih ulicah št. 9, za mrtvico v možganih.

V deželnej bolnici:

13. oktobra: Franc Vehar, delavke sin, 3 dni.
14. oktobra: Jarnej Mahorčič, gostač, 62 let.

Tujci.

18. oktobra:
Evropa: Posanetz iz Grada. — Voiti i.
Kamnika — Moser iz Si-ka.
Pri Slonu: Wenzl iz Dunaja. — Schwindel-Schlängel iz Kamnika. — König iz Dunaja.
Pr. Hallet: Gramback, Berek, Altschul, Geiringer, Jaksch iz Dunaja.

Dunajska borza 19. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovih	71	gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	"	80	"
Zlata rente	86	"	35	"
1860 drž. posojilo	129	"	—	"
Akcije narodne banke	815	"	—	"
Kredite akcije	213	"	80	"
London	117	"	80	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	37	"
C. kr. cekini	—	"	62	"
D. ževne marke	58	"	10	"

Vinograd na prodaj,

ki leži v **Turskem vrhu**, v Završkej župniji, obstoječ iz tersja, hoste, sadnega vrta, vincarske in gospodske hiše.

Vinograd velja 6600 gld., na njem je štajerska hranilnica z 2300 gld. zavarovana, torej za več kakor za tretji del kupne srote.

Natančneje se poizve pri g. **Janezu Trampusu**, dekanu v Zavrčah, in pri g. **Martianu Popu**, uradniku v Gradu Merangasse št. 13. (533—1)

Umetne zobe in zobovja

(zobovja z zračnim pritiskom)

priraja po najnovejšem umetnem načinu, ne da bi odstranjeval zobne korenine, brez vsake bolečine, votle zobe pa z dobro tvarino trajno plumbira. Zobne operacije brez bolečin izvršuje s prijetnim mamilom.

zobni zdravnik A. PAICHEL

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Ordinuje od 9.—12. in od 2.—5. ure.

(410—23)

obleke za gospode, dečke in otroke?

M. NEUMANN-u.

ženske robe?

M. NEUMANN-u,

v Ljubljani, slonove ulice h. št. 11.

Zaloga pozamentarije in modernega blaga za gospe in gospode

M. Podkrajšek,

se priporoča čestitemu občinstvu.

Naznanjam, da sem ravnokar prejela veliko zalogo vsake vrste v to spadajočih rečij: **rute, spodnje obleke, žvotulke za gospe, predpasnike, lišu, nogovice, ovratoške, manšete, kravate za gospe in gospode**, kakor tudi **trakove za vence, mreže, gumbe vsake barve itd. itd.**

Zahvaljujem se slav. občinstvu za toliko mi skazovano zaupanje, ter uljudno vabim tudi za naprej k obilnemu obiskanju in zagotavljam, da bodem vsacemu po najnižji ceni postregla, bolje ko povsod drugod. — Vnanje naročbe se točno in po ceni izvršuje.

Spoštovanjem

M. Podkrajšek,
nasproti rotovža št. 25.

(522—2)

Čujte, glejte in strmite!

Zbog likvidiranja nedavno na nič prišle velike tovarne za **britanija-srebro** odda se sledečih **47 komadov** od dobrega **britanija-srebra** samo za **gld. 6.95**, kar je samo četrti del tega, kar je delo stalo, dakle **skoraj zastoj**, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih **namiznih nožev**, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami;
- 6 " **jako finih vilic**, britanija-srebro, iz jednega kosa;
- 6 " **teških žlic** za jedi od britanija-srebra;
- 12 " **žlic za kavo** od britanija-srebra, najboljše kvaliteti;
- 1 **masivni zajemalec za mleko** od britanija-srebra;
- 1 **teški zajemalec za juho** od britanija-srebra;
- 6 kom. **podnožnikov** od britanija-srebra;
- 6 " **podstavkov**, fino cizelirani;
- 2 **krasna namizna svečnika** od britanija-srebra;
- 1 **košek za kruh**, masivni, od britanija-srebra.

47 kom. Vseh teh 47 rečij je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela in se od pravega srebra tudi po 30 letnem rabljenju ne more razločiti, **za kar se garantuje.**

Razen tega se še dobi:

- 18 britanija-srebrnih **nožev, vilic in žlic** po 6 komadov, vseh 18 komadov samo gl. 37.
- 6 takih **žlic za kavo** preje gl. 3 —, zdaj gl. —60
- 1 **zajemalec za juho** od brit. sreb. " 3 —, " 1 —
- 1 " **mleko** " " " " 1.50, " —50
- 6 **tas** " " " " 5 —, " 1.50
- 6 **podnožnikov** " " " " 4.50, " 1.50
- 1 **sladkornik** " " " " 4 —, " 1.20
- 1 **par svečnikov** " " " " 3.50, " 1.20
- 1 " **večji** " " " " 2 — in 3 —
- 1 **zvonček** " " " " preje gl. 4 —, zdaj gl. 1 —
- 1 **kozareček za jajca** " " " " —60, " —30
- 1 **solnjak in poprnjak** " " " " 2.50, " —75
- 1 **karačindelj za jesi in olje** " " " " 3.50 in 4.50
- 1 **orodje za žveplenke** za namizo, težko, od britanija-srebra, preje gl. 3 —, zdaj gl. —9.

Priprava za kavo in čaj a gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; klešče za sladkor a kr. 35, 50, 80, gl. 1.—; sadkorniki a gl. 2.—, 2.80, 4.—; sipalčki za sladkor a kr. 25, 40, 75, 90, gl. 1.—; karačindelj za jesi in olje a gl. 2.—, 4.—; škatljice za surovo maslo a kr. 75, 9, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; in še mnogo drugega blaga.

V dokaz, da moje naznanilo

nij sleparstvo,

zavežem se s tem javno, da, ako blago ne bi bilo po volji, **je vzamem brez ugovora nazaj.** Omenjam tudi mnogo meni pripisanih zahvalnih pisem, katera si bodem dovoljeval polagoma objavljati. — Kdor hoče tedaj dobiti dobro in solidno blago a ne slabo za svoj denar, naj se obrne samo na jedini kraj za naročbe za vse ces. kr. avstro-ogerske provincije pod naslovom:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken

A. FRAISS,

Wien, Rothenurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichen Palais. (302—9)

Najgotovnejša pomoč

kakorkoli bolnim v vratu in prsih

lekarja **O. Klementov**

tirolski prsni sirup,

jako aromatično okusen, popolnem shranljiv izleček **najboljših tirolskih planinskih zelišč.**

Gospodu lekarnarju **O. Klementu** v Inomostu!

Ker sva ob početku zime hudo kašljala, ter trpela hude muke v prsih in neprijetno zasliženje, rabila sva na mnoge svete jaz in moja soproga vaš **tirolski prsni sirup**; uže v kratkem času sva bila popolnem ozdravljena. Radostno tedaj naznanjama vam tako srečen učinek vašega izlečka planinskih zelišč, ter se vam najiskrenejše zahvaljujema.

V Inomostu, novembra 1879.

Otto Prechtler,

upok. c. kr. vodja drž. arhiva in pisatelj.

Cena izv. sklenici: 1 gld. av. v.

Osrednja zaloga pri prirejevalci lekarji **O. KLEMENTU** v Inomostu.

V Ljubljani: lekar **Trnkotzy**; v Celovci: lekar **Birnbacher**.

NB. Pri kupovanju naj se pazi na ime prirejevalteljevo in njegovo brambeno znamenje: **Očino zelišče** (edelweiss) z monogramom na črnej podlogi. (33—20)